

รายงานสถานการณ์งานอาสาสมัครประเทศไทย นโยบายและส่งเสริมงานอาสาสมัครระดับชาติ
งานประชุมระดับชาติด้านการอาสาสมัคร ครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤษภาคม 2558 เวลา 9.00 – 11.00 น.
ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคารเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

องค์กรที่รับผิดชอบ : เครือข่ายจิตอาสา (Volunteer Spirit Network)

วิทยากร

นางสาวนันท์นี่ มาลานนท์	ผู้จัดการเครือข่ายจิตอาสา
นายวรดุลย์ ตูลารักษ์	นักวิจัยอิสระ
อาจารย์วีรบูรณ์ วิสารทสกุล	อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Miss Akiko Seto	President, International Association of Volunteer Effort, Japan
Miss Katie Turner	Global Research and Advocacy Advisor, VSO, UK

ผู้ดำเนินรายการ

นางสาวนันท์นี่ มาลานนท์	ผู้จัดการเครือข่ายจิตอาสา
นางสาวหทัยา วงศ์แสงไพบุลย์	ผู้จัดการโครงการอาสาสมัคร, VSO, Thailand

รายงานสถานการณ์งานอาสาสมัครประเทศไทย

นางสาวนันท์นี่ มาลานนท์ ผู้จัดการเครือข่ายจิตอาสา

ในเบื้องต้นรายงานฉบับนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ เพราะเราเพิ่งเริ่มต้นเก็บ 2-3 เดือนที่ผ่านมา โครงการนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายจิตอาสา และ VSO ประเทศไทย

ความคิดเรื่องการเป็นอาสาสมัครอยู่ในวิถีชีวิต ค่านิยมความเชื่อพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการบริจาค การทำบุญ หรือการให้ (เช่น เรื่องสังฆวัตถุ 4 หรือหลักธรรมในพรหมวิหาร 4) นอกจากนี้วัดยังเป็นศูนย์กลางในการพบปะ ประกอบกิจกรรมเรื่องอาสาสมัครในชีวิตประจำวัน

ลักษณะการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยเป็นสังคมใหญ่และเป็นสังคมเกษตรกรรม มีการพึ่งพาอาศัยกันและกันสูงในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดวัฒนธรรมของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจไมตรีต่อกัน นอกจากนี้

สังคมไทยในอดีตมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย มีกลุ่มคนที่หลากหลายอาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ก่อให้เกิดวิถีชีวิตที่ดูแลซึ่งกันและกัน รวมถึงเพื่อนบ้าน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดลักษณะของความเป็นอาสาสมัคร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน การจัดการอาสาสมัคร ในประเทศไทยมีองค์กรอาสาสมัครอยู่หลายองค์กร เช่น

- มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม เน้นกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่โดยเฉพาะนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้ว ดึงคนเหล่านี้มาทำงานในสังคม ผลงานที่ชัดเจน เช่น โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคมที่รับอาสาสมัครไปทำงานร่วมกับองค์กรในชุมชนเป็นระยะเวลา 1-2 ปี หรือโครงการนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นองค์กรที่รับนักเรียนกฎหมายเข้าไปช่วยองค์กรในชุมชนที่ต้องการความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย
- วิทยาลัยพัฒนาศาสตร์ ป่วย อิงภากรณ์ เป็นองค์กรอาสาสมัครที่ยาวนานที่สุด จัดส่งบัณฑิตออกไปใช้ชีวิตในชนบทเพื่อให้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- สภากาชาดไทย ก่อตั้งในปี 2436 ในตอนต้นเป็นการชักชวนสตรีเข้ามาช่วยเหลือทหารในตอนสงครามโลก ปัจจุบันมีบทบาทในการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ทั่วประเทศไทย มีพันธกิจด้านการแพทย์ สุขภาพอนามัย และช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีอาสาสมัครจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เข้ามาดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยมีพื้นที่ทำงานทั่วประเทศไทยในทุกจังหวัด อาสาสมัครหนึ่งคนจะรับผิดชอบดูแล 8-15 ครัวเรือน อาสาสมัครจะได้รับการอบรม และมีบทบาทเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพอนามัย รวมถึงการสื่อสารข่าวที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- หน่วยอาสาสมัครสันติภาพสหรัฐอเมริกา หรือ Peace Corps โดยประเทศสหรัฐอเมริกาได้เริ่มส่งอาสาสมัครเข้ามาเป็นกลุ่มแรกในปี 2505 เพื่อช่วยปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยราชการของไทยเกี่ยวกับด้านการศึกษา การเกษตร และสาธารณสุข เป้าหมายคือพัฒนากำลังคนตามกำลังของผู้รับ และสุดท้ายเพื่อเป็นการพัฒนาประเทศ

การเปลี่ยนแปลงของงานอาสาสมัครในสังคมไทยพูดได้ว่าเกิดขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาหลังจากสถานการณ์ภัยพิบัติสึนามิ เหตุการณ์นี้ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “จิตอาสา” ซึ่งมีความหมายถึงอาสาสมัครและคุณค่าของการทำงานอาสาสมัคร หลังจากเหตุการณ์นี้ เรายังประสบกับเหตุการณ์ภัยพิบัติอีกหลายเหตุการณ์

เช่น โคลนถล่มซึ่งทำให้บ้านเรือนในจังหวัดอุตรดิตถ์เสียหายอย่างมาก นอกจากนี้ สังคมไทยก็มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือประเทศอื่นๆ เช่นกัน เช่น พายุแคทรินาที่ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือแผ่นดินไหวที่ประเทศเฮติ ญี่ปุ่น หรือเนปาล

หลังจากนั้นประเทศไทยก็ได้ประสบปัญหาที่ท่วมอย่างที่เรารู้จักกัน ซึ่งเหตุการณ์นี้ทำให้งานอาสาสมัครตื่นตัวขึ้นมาเทียบเท่ากับเหตุการณ์สึนามิก็ได้ ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เราจะเห็นว่าบทบาทอาสาสมัครเปลี่ยนไป มีคนรุ่นใหม่มากขึ้น เราสามารถเรียกได้ว่าเป็นอาสาสมัครยุค social media เน้นเรื่องการรวมกลุ่มกันให้รวดเร็ว และเน้นการทำกิจกรรมที่ตอบสนองเฉพาะหน้า เช่น การไปช่วยตามจุดต่างๆ หรือเป็นการช่วยเหลือเฉพาะกิจ เฉพาะประเด็น และก็มักมีกลุ่มคนที่สนใจจะใช้ศักยภาพเฉพาะของตัวเองมาเป็นอาสาสมัครมากขึ้น ในปัจจุบัน ถ้าท่านอยากจะทำงานอาสาสมัคร ท่านไม่จำเป็นต้องไปสมัครที่หน่วยงานกาชาด หรือไม่จำเป็นต้องสังกัดหน่วยงานใดก็ได้ แต่สามารถนัดกลุ่มเพื่อนๆ และทำกิจกรรมในพื้นที่ได้เลย เราจะเห็นว่าภัยพิบัติส่งผลให้รูปแบบของงานอาสาสมัครและพฤติกรรมของตัวอาสาสมัครเองเปลี่ยนไปมาก ที่สำคัญที่สุดคืออาสาสมัครยุคใหม่จะเชื่อว่าทุกอย่างเป็นไปได้ ไม่มีขีดจำกัด

ประเภทอาสาสมัคร

แบ่งเป็นประเภททักษะความรู้

- อาสาสมัครทั่วไป ไม่จำเป็นต้องมีทักษะความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ แต่มีความสมัครใจและมีเวลาในการจะปฏิบัติภารกิจต่างๆ
- อาสาสมัครเฉพาะทาง มีความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่นการเป็นแพทย์ วิศวกร นักกฎหมาย สถาปนิก เป็นต้น และสามารถนำความรู้ไปช่วยเหลืองานอาสาสมัครต่างๆได้

แบ่งตามระยะเวลา

- ระยะสั้น เน้นการปฏิบัติที่มีลักษณะเฉพาะกิจ จบในตัว เช่น องค์กรที่เปิดรับ 1-2 วัน
- ระยะยาว เป็นกลุ่มอาสาสมัครคนที่ตกลงใจจะช่วยปฏิบัติงานกับองค์กรระยะยาวและทำอย่างต่อเนื่อง เป็นงานที่สำคัญที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการสร้างความเปลี่ยนแปลง เช่น ครูอาสาสมัคร แพทย์อาสาสมัคร หรืออาสาสมัครที่ทำเพื่อพัฒนาชุมชน

สถานการณ์ขององค์กรอาสาสมัครในประเทศไทย

โดย นายวรุตม์ ตูลารักษ์ นักวิจัยอิสระ

งานวิจัยที่เรากำลังจะพูดคุยกันมีข้อมูลเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์องค์กรที่รับอาสาสมัคร เราสนใจนิยามความหมายของคำว่าอาสาสมัคร องค์กรที่เราเก็บข้อมูลเป็นองค์กรที่ทำประเด็นสิทธิเด็ก โรงเรียน สิ่งแวดล้อม พัฒนาชุมชน หรือผู้สูงอายุ ปัญหาสังคม หรือขาดแคลนด้านต่างๆ ซึ่งมีกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างที่ได้กล่าวไปเบื้องต้นแล้วว่าสถานการณ์ภัยพิบัติทำให้คุณลักษณะของอาสาสมัครเปลี่ยนแปลงไป คือมีการรวมกลุ่มกันรวดเร็วขึ้น มีลักษณะเฉพาะกิจมากขึ้น เป็นคนรุ่นใหม่มากขึ้น ที่สำคัญคือจำนวนอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้น เพราะเหตุนี้ทีมงานจึงพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลและทำวิเคราะห์ว่าเราจะจัดทำระบบที่รองรับอาสาสมัครที่เพิ่มมากขึ้นในประเทศไทยได้อย่างไร

อันดับแรกเราพบว่านิยามที่มีร่วมกันของแต่ละองค์กรคือการทำงานด้วยจิตใจเสียสละ ไม่มุ่งหวังค่าตอบแทน แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือ บางองค์กรเน้นความรับผิดชอบของอาสาสมัครเอง บางองค์กรเน้นการตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของผู้รับ บางองค์กรเน้นว่าอาสาสมัครจะต้องทำเป็นประจำทุกวันหรือทำในชีวิตประจำวัน สิ่งที่แตกต่างกันในแต่ละประเด็นที่แต่ละองค์กรให้ความสนใจเป็นเพราะประเด็นที่แต่ละองค์กรทำงานอยู่มีความแตกต่างกัน เหตุผลที่เราต้องนิยามของอาสาสมัครคือคำนิยามส่งผลกระทบต่อกรอบแบบองค์กรและงานอาสาสมัครที่รองรับอาสาสมัคร

คำนิยามของคำว่าอาสาสมัครในระดับสากลคือการแสดงออกขั้นพื้นฐานของการแสดงความสัมพันธ์ของมนุษย์เพื่ออยู่ร่วมกัน และเห็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ตนเองทำว่ามีความหมายต่อผู้อื่น นอกจากนี้ยังสามารถสะท้อนระดับของการพัฒนาประเทศ ส่งผลต่อนโยบายประเทศด้านต่างๆ ทำให้ความเป็นประชาธิปไตยเข้มแข็งขึ้น อำนาจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมให้ดีขึ้น เช่น ด้านสุขภาพ มีการช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมที่ดีขึ้น พัฒนาความเป็นพลเมือง เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและภาครัฐหรือเครือข่ายต่างๆ ที่น่าสนใจคืออาสาสมัครสามารถลดความขัดแย้ง หรืออีกนัยหนึ่งคือเสริมสร้างสันติภาพในประเทศได้

รูปแบบการจัดตั้งองค์กรก็คล้ายๆกับที่เราได้บรรยายไปตอนต้นคือสามารถแบ่งได้ตามลักษณะขององค์กรอิสระ ได้แก่ ราชการ NGO และกลุ่มอิสระ หรือสามารถแบ่งได้ตามประเภทของงาน ได้แก่ เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาสาสมัครมีบทบาทหลากหลายรูปแบบ เช่น เป็นกลุ่มคนที่ให้บริการโดยตรง สนับสนุนการทำงานขององค์กร เป็นสมาชิกที่ร่วมมรดงค์ หรือเป็นเจ้าของที่ในองค์กรนั้นๆ สัดส่วนของจำนวนอาสาสมัครจะสูงในส่วนราชการ

จากการสำรวจผ่านเว็บไซต์ เราพอจะสรุปได้ว่ากระแสความสนใจเกี่ยวกับงานอาสาสมัคร ณ ขณะนี้ จะเป็นงานอาสาในต่างแดน หรือเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษา อาสาสมัครในการระดมทุน ทำงานฝีมือ ทัตถกรรม งานสงเคราะห์ อาสาสมัครที่เน้นเฉพาะภารกิจในองค์กร

โดยสรุป แต่ละองค์กรมีจำนวนอาสาสมัครเพิ่มมากขึ้น และองค์กรก็ได้ปรับโครงสร้างเพื่อรองรับกับจำนวนอาสาสมัครและกิจกรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ถือเป็นสัญญาณที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลยังกระจาย กระจาย ไม่มีการพัฒนาเป็นระบบเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งเราเข้าใจว่าไม่สามารถเก็บข้อมูลเองได้ ทั้งนี้ ทั้งนี้จะต้องอาศัยสำนักงานสถิติเป็นคนช่วยเก็บข้อมูลตรงนี้

นางสาวนันท์นิ มาลานนท์: สถานการณ์งานอาสาในประเทศไทยยังมีช่องว่างอีกเยอะมาก เช่น องค์กรที่พร้อมจะรับอาสาสมัครเข้าไปก็ยังมีจำนวนน้อยอยู่ เรื่องการเก็บข้อมูลขององค์กรที่รับอาสาสมัครเข้าไปก็ไม่ได้มีความพร้อมมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม เราก็ยังมีนโยบายในระดับประเทศที่สนับสนุนงานอาสาสมัคร อยู่พอสมควร

จุดเริ่มต้นสำคัญเกี่ยวกับนโยบายในประเทศไทยเริ่มต้นในปี 2544 ซึ่งเป็นปีอาสาสมัครสากล และได้ เป็นปีแห่งการพัฒนาอาสาสมัครในประเทศไทยเช่นกัน

- 19 ธันวาคม 2543 คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดให้วันที่ 21 ตุลาคมของทุกปีเป็นวันอาสาสมัครไทย
- 16 ตุลาคม 2544 รัฐบาลมีมติเห็นชอบปฏิญญาอาสาสมัครไทยและนโยบายการพัฒนาอาสาสมัครไทย ฉบับที่ 1 ซึ่งมุ่งให้ความสำคัญกับบทบาทอาสาสมัคร และบทบาทของทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐบาลและเอกชนในการที่จะร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาบทบาทอาสาสมัครให้ เข้มแข็งมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งองค์กรอาสาสมัครระดับชาติโดยมีคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน อาสาสมัครแห่งชาติเกิดขึ้น และยังมี การจัดตั้งสถาบันและศูนย์ฝึกอบรมอาสาสมัครทั้งในระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น รวมถึงให้มีการจัดตั้งสภาอาสาสมัครแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระด้วย

- ปี 2550 รัฐบาลมีมติประกาศให้เป็นปีของการให้และการช่วยเหลือสังคมเป็นวาระแห่งชาติ นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานอาสาสมัครโดยไม่ถือเป็นวันลาได้ไม่ เกิน 5 วันทำการต่อปี

- ปี 2554 ครอบรอบ 10 ปีวันอาสาสมัครสากล ประเทศไทยมีการจัดเวทีพัฒนานโยบายงานอาสาสมัคร
ไทยใน
รอบ 10 ปี และมีการจัดงานกิจกรรม volunteer street fair ครั้งแรก
- ปี 2555 มีมติให้มีการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ

บทบาทหน้าที่ของศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ

- เป็นองค์กรกลางซึ่งเป็นผู้แทนระดับประเทศในการสนับสนุนพัฒนาเครือข่ายงานอาสาสมัครทั้งในระดับประเทศและในระดับภูมิภาค
- วางแผนและกำหนดทิศทางของงานอาสาสมัครเพื่อพัฒนาสังคม
- ส่งเสริมและจูงใจคนในสังคมให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร
- ผลักดันนโยบายงานอาสาสมัครสู่นโยบายการพัฒนาสังคม
- ส่งเสริมให้เกิดข้อปฏิบัติที่ดีในการทำงานอาสาสมัคร และการบริหารงานอาสาสมัคร
- เป็นศูนย์ข้อมูลอาสาสมัครระดับชาติในประเทศไทย

ภารกิจของศูนย์อาสาสมัคร

- เป็นศูนย์กลางอาสาสมัคร งานอาสาสมัคร และองค์กรอาสาสมัคร
- เป็นตัวแทนการขับเคลื่อนให้เกิดนโยบายยุทธศาสตร์งานอาสาสมัคร กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร รวมถึงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร
- ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรอาสาสมัคร ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- พัฒนาและสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร
- เป็นหน่วยศึกษาวิจัยข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ด้านงานอาสาสมัครของไทย
- สื่อสารและรณรงค์ให้คนในสังคมเห็นความสำคัญของงานอาสาสมัคร
- ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัครและการจัดระบบอาสาสมัครให้กับองค์กรต่างๆ
- จัดทำกลไกในการดูแลอาสาสมัคร รวมถึงระบบสวัสดิการ และการยกย่องเชิดชูอาสาสมัคร

จากการสัมภาษณ์ เราให้องค์กรระบุปัญหาสำคัญๆที่พบ ที่น่าสนใจคือ 8 ใน 10 องค์กรบอกว่าไม่มีบุคลากรดูแลในการจัดการอาชีวศึกษา หรือระบบไม่พร้อมนั่นเอง บางองค์กรกล่าวว่าอาชีวศึกษาไม่มีความอดทน ไม่สามารถอยู่ได้ตามระยะเวลาที่ตกลงกันได้

คำถามถัดมาคือ เหตุผลในการรับอาชีวศึกษาเข้ามาทำงานของแต่ละองค์กรคืออะไร ไม่มีองค์กรไหนกล่าวว่าเพราะขาดงบประมาณ หรือขาดเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่จะตอบว่าอยากจะส่งเสริมอาชีวศึกษาให้มีบทบาทมากขึ้น ให้คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่รุ่นใหม่มีบทบาทมากขึ้น อยากจะปรับรูปแบบกิจกรรมเพื่อรองรับคนรุ่นใหม่เหล่านี้ให้เป็นตัวหลักในการทำกิจกรรมมากขึ้น หรืออยากจะปิดช่องว่างในการประสานงานกับภาครัฐและองค์กรของตัวเอง

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

- การวางแผนงานขององค์กร

ในภาพรวมเราพบว่าแต่ละองค์กรมีการวางแผนงานก่อนจะรับอาชีวศึกษาเข้ามา และมีการปรับเป้าหมายเพื่อการรองรับอาชีวศึกษาเหล่านี้

- การเปิดรับคัดเลือกอาชีวศึกษา

เราพบว่ามีหลากหลายรูปแบบวิธีในการคัดเลือก เช่น รับผ่านทาง social media มีเพียงองค์กรเดียวที่ติดต่อกับสถาบันการศึกษาโดยตรงในการรับอาชีวศึกษา

- การเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ขององค์กร

แต่ละองค์กรมีเตรียมความพร้อมของอาชีวศึกษาในระดับที่ดี เช่น มีการเชื่อมโยงระหว่างองค์กรที่ดี แต่ส่วนนี้ถือว่าเป็นส่วนที่มีจุดอ่อนที่สุด

- ระบบการติดตามการสนับสนุนการทำงาน เช่น ระบบพี่เลี้ยง

ทุกองค์กรให้ความสำคัญกับพี่เลี้ยง แต่ยังไม่มีการพัฒนาศักยภาพของพี่เลี้ยงอย่างชัดเจน

- การสรุปถอดบทเรียน

ทุกองค์กรมีการสรุปบทเรียน แต่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน

หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจแล้ว แต่ละองค์กรจะมีการติดตามอาสาสมัครแบบไม่เป็นทางการ เช่นทาง facebook หรือ line เป็นต้น ที่น่าสนใจคือตัวอาสาสมัครเองมีความคิดริเริ่มที่จะรวมตัวกันและมองหางานของตัวเอง และติดต่อรุ่นต่อรุ่นเพื่อทำกิจกรรมด้วยตัวเอง

ส่วนที่มีน้อยที่สุดคือการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่องค์กร เราพบว่าไม่มีการเตรียมความพร้อมที่เพียงพอ เช่น การกำหนดบุคลากรที่จะรับผิดชอบอาสาสมัคร และระบบการติดตามอาสาสมัคร คือ ถึงแม้แต่ละองค์กรจะมีพี่เลี้ยงจริงๆ แต่ว่ายังไม่มีการพัฒนาศักยภาพของพี่เลี้ยงอาสาสมัคร และกรอบการทำงานของพี่เลี้ยงของอาสาสมัครที่ชัดเจน โดยสรุป จากนิยามแนวคิดของอาสาสมัครที่แต่ละองค์กรระบุ เราจะต้องเน้นด้านความรู้สึกรัก จิตใจของอาสาสมัครเป็นสำคัญ ทุกองค์กรกล่าวว่าในการออกแบบระบบงานอาสาสมัครจะต้องมีความยืดหยุ่นมากที่สุดให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่เน้นเรื่องจิตใจและเสียสละ ยกตัวอย่างเช่น องค์กรอาจจะประเมินอาสาสมัครมากมายนักไม่ได้เนื่องจากอาสาสมัครอาจจะรับการประเมินที่หนักหน่วงมากไม่ได้ ข้อเสนอคือเราจะต้องสร้างเงื่อนไขให้อาสาสมัครไม่เพียงแต่สนับสนุนงานองค์กรเพียงอย่างเดียวแต่จะต้องมีความคิดริเริ่มในการมองหากิจกรรมทำด้วยตัวเอง

จุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงของการจัดการอาสาสมัครภัยพิบัติ

- การสร้างทีมประเมินสถานการณ์ทำข้อมูลในพื้นที่ เพื่อจะได้สร้างระบบงานที่ตอบสนองสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ได้
- จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม
- สร้างระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีการเชื่อมต่อระหว่างภาคส่วนต่างๆมากขึ้น
- ต้องมีการเตรียมความพร้อมของตัวอาสาสมัครเอง โดยเฉพาะอาสาสมัครภัยพิบัติ เช่น ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรม

ประเทศไทยยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นของการพัฒนาระบบการจัดการงานอาสาสมัคร เรามีคนที่ตั้งใจดีเยอะ แต่ถ้าพูดถึงในบริบทการพัฒนาประเทศ เราจะต้องทำให้เกิดกลไกการจัดการที่มีคุณภาพมากขึ้น คำถามที่น่าสนใจคือทำอย่างไรเราจึงทำให้เกิดวิถีชีวิตของการเป็นอาสาสมัคร นั่นคือการมองเห็นโอกาสการเป็นอาสาสมัครในชีวิตประจำวัน และทำให้คนในสังคมเข้าใจคุณค่าของความเป็นอาสาสมัครมากขึ้นว่าการเป็น

อาสาสมัครมีส่วนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างไร งานนี้เป็นงานที่ต้องการความรับผิดชอบ และทุ่มเท และสร้างความเข้าใจว่างานนี้ต้องการความต่อเนื่องจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาองค์กรอาสาสมัคร โดยจะแบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกัน

1. องค์กรด้านการพัฒนาเชิงประเด็นที่มีงานอาสาสมัครเกี่ยวข้อง หรือ NGO

- น่าจะมีการติดตั้งระบบการจัดการอาสาสมัคร (volunteer management) เพื่อให้การทำงานอาสาสมัครไปสนับสนุนภารกิจขององค์กรและทำให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มเป้าหมายปลายทางได้มากที่สุด ปัจจุบัน องค์กรที่รับอาสาสมัครอาจจะมุ่งตรงที่คนที่มีใจ และรักงานอาสาสมัคร แต่ถ้ามีการทำเรื่องระบบการจัดการอาสาสมัครมากขึ้น ก็จะทำให้คุณภาพของงานมีมากขึ้น
- ควรมีการพัฒนาทักษะเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนรู้แก่อาสาสมัครมากขึ้น ซึ่งอาสาสมัครที่เข้าไปสู่การทำงานขององค์กรไม่ควรเป็นเพียงแค่แรงงานขององค์กร แต่เราจะทำอย่างไรเพื่อจะได้เปลี่ยนอาสาสมัครให้มีความเข้าใจและเรียนรู้เรื่องของสังคมและความเป็นพลเมืองมากขึ้น
- น่าจะมีการพัฒนาโครงการอาสาสมัครที่ตอบสนองต่อความจำเป็นของสังคมมากขึ้น

2. องค์กรอาสาสมัคร เช่น มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

- ควรสนับสนุนให้มีการสร้างนักจัดการอาสาสมัครมากขึ้น (volunteer manager) ให้เป็นตัวกลางที่จะไปทำงานกับอาสาสมัคร หรือทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตัวอาสาสมัคร ตัวพื้นที่การทำงาน และตัวองค์กรอาสาสมัครเอง
- ควรจะขยายแนวคิดเรื่องอาสาสมัครเข้าไปสู่ภาคส่วนอื่นๆมากขึ้น นอกจากภาคการศึกษา

3. องค์กรที่ทำหน้าที่ประสานงานที่ทำให้เกิดระบบงานอาสาสมัคร เช่น องค์กรภาครัฐ หรือว่าภาคประชาสังคม ภาคเอกชน เช่น กระทรวงพัฒนาสังคม หรือเครือข่ายจิตอาสา เป็นต้น

- ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรมากขึ้น
- มีการรวบรวมข้อมูลงานอาสาสมัคร และอาสาสมัครให้เป็นระบบมากขึ้น
- มีการพัฒนาเครื่องมือความรู้ที่สนับสนุนการทำงานอาสาสมัครให้แก่องค์กรต่างๆ
- รณรงค์และสื่อสารกับสาธารณะเพื่อทำความเข้าใจบทบาทของงานอาสาสมัคร และคุณค่าของอาสาสมัครต่อสังคม

สำหรับข้อเสนอของการพัฒนางานอาสาศาสตร์ระดับประเทศ มีดังนี้ เราควรจะมีการสำรวจข้อมูลอาสาศาสตร์ทั่วประเทศเพื่อสร้างฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น เพิ่มเติมหัวข้อในการสำรวจสำมะโนประชากร และมีหน่วยงานกลางในการสนับสนุนงานอาสาศาสตร์อย่างจริงจัง เช่น การมีศูนย์อาสาศาสตร์แห่งชาติ

โดยสรุปแล้วเมื่อเทียบกับนานาชาติที่มีระบบการจัดการอาสาศาสตร์ที่เข้มแข็งแล้ว ประเทศไทยควรจะพัฒนาดังนี้

- มีมาตรฐานกลางขององค์กรที่รับอาสาศาสตร์
- จัดแนวทางการรับอาสาศาสตร์ที่เป็นที่เข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรที่รับอาสาศาสตร์
- ประเมินผลกระทบของอาสาศาสตร์ที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจ
- ตรวจสอบภาพรวมประจำปีด้านงานอาสาศาสตร์ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อ งานวิจัยสถานการณ์งานอาสาศาสตร์ประเทศไทย

โดย อาจารย์วีรบุรณ วิสารตสกุล : อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับที่ 2 ของประเทศไทย งานชิ้นนี้มุ่งรายงานสถานการณ์งานอาสาศาสตร์ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับองค์กรที่รับอาสาศาสตร์เข้าทำงาน โดยกรอบงานจะมีการดูทั้งฝั่งอาสาศาสตร์ และโครงสร้างของงานอาสาศาสตร์ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับนโยบาย กฎหมาย และระบบงานต่างๆขององค์กรที่รับอาสาศาสตร์เข้าไปทำงาน

งานวิจัยนี้มีการเก็บข้อมูลอยู่ 3 แบบ คือ ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยเดิม การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับองค์กรที่รับอาสาศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในองค์กรอาสาศาสตร์เอง ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 4 เดือน

สิ่งที่อยากให้เห็นในตัวรายงานนี้คือในส่วนของการประเมินสถานะของงาน ซึ่งในความเข้าใจของผมคือการให้คุณค่าเพื่อหาช่องว่างที่เราจะเข้าไปพัฒนา การประเมินผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นจากตัวงานอาสาศาสตร์ คุณค่าทางเศรษฐกิจเพื่อทำให้ความหมายของเม็ดเงินที่ใช้ไปกับงานอาสาศาสตร์มีคุณค่ามากขึ้น และรายงานสถานการณ์ตัวอาสาศาสตร์เอง เช่น เรายังไม่เห็นว่อาสาศาสตร์ค่าเฉลี่ยอายุเท่าไร ชายหรือหญิง เป็นสัดส่วนเท่าไร คนไทยเสียสละเวลาที่ชั่วโมงต่องานอาสาศาสตร์ในหนึ่งปี

ผู้ที่ควรทำหน้าที่ตรวจวัดสถานการณ์เหล่านี้

- รัฐบาลควรเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจวัดประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ ถึงแม้จะเชื่อว่าตัวเลขมีผลต่อผู้กำกับนโยบาย แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผลกระทบที่วัดไม่ได้ด้วยเช่นกัน เช่น ผลกระทบทางสังคม
- สำนักงานสถิติแห่งชาติควรเข้ามาทำการสำรวจมากขึ้นโดยเพิ่มหัวข้อเข้าไปในการสำรวจที่ทำเป็นประจำอยู่แล้ว
- องค์กรอาสาสมัครเองจะต้องทำบันทึกเกี่ยวกับอาสาสมัครที่เข้ามาช่วยขององค์กร
- สำรวจจากฐานข้อมูลของเครือข่ายจิตอาสา
- ประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันที่อยู่บนมือถือให้ช่วยบันทึกเวลา หรือจำนวนเงินที่ตัวอาสาสมัครใช้ไปกับการทำงานอาสาสมัคร โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่ไม่ได้สังกัดองค์กรใดองค์กรหนึ่ง

โดยสรุป คนจะมุ่งความสนใจไปยังภาครัฐ และภาคเอกชนซึ่งเน้นทำเศรษฐกิจเชิงค้าขาย (commodity economy) จึงทำให้มีการเก็บข้อมูลในสองภาคส่วนนี้เป็นระบบ แต่สำหรับภาคส่วนอย่างพวกเราที่ประกอบไปด้วยอาสาสมัคร พลเมืองสังคม หรือกลุ่ม social enterprise นั้นยังไม่มีมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประเทศไทยยังไม่มีการจัดข้อมูลองค์กรด้านนี้อย่างชัดเจน ฉะนั้นผมคิดว่ารายงานสถานการณ์อาสาสมัครฉบับต่อไปที่จะเกิดขึ้นนี้เป็นความรับผิดชอบของพวกเราทุกคน อาสาสมัครจะต้องเริ่มบันทึกเอง องค์กรส่งเสริมอาจจะพัฒนาซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้อาสาสมัครอิสระสามารถบันทึกการทำงานด้วยตัวเองได้และส่งข้อมูลเข้าระบบกลาง

รายงานสถานการณ์งานอาสาและนโยบายที่ส่งเสริมงานด้านอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น

Miss Akiko Seto : President, International Association of Volunteer Effort, Japan

รายงานสถานการณ์งานอาสาและนโยบายที่ส่งเสริมงานด้านอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น

- ในปี 2011 ร้อยละ 26 ของประชากรที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร
- กิจกรรมงานอาสาสมัครที่ได้รับความนิยมมากคือการปรับปรุงงานในชุมชน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ส่วนกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนๆอย่างเห็นได้ชัดคือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและภาวะภัยพิบัติ
- อายุโดยเฉลี่ยของอาสาสมัครหญิงคือ 40-44 ปี และชาย 70-74 ปี

- เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2006 กับ 2011 กิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็ก และภัยพิบัติเป็นที่สนใจเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่กิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้รับความสนใจลดลง โดยอาสาสมัครเพศชายมีความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนใกล้เคียงที่ตัวเองอาศัยอยู่ และอาสาสมัครเพศหญิงจะสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กเป็นพิเศษ
- โดยทั่วไปแล้วอาสาสมัครจะปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร 35 วันต่อปี ซึ่งสามารถประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ประมาณ 276 พันล้านบาท
- อาสาสมัครที่อาสาด้วยตนเองไม่ได้สังกัดหน่วยงานใดนับเป็นประมาณร้อยละ 9 ของอาสาสมัครทั้งหมด ในขณะที่อาสาสมัครที่อยู่ภายใต้องค์กรนับเป็นร้อยละ 19 เมื่อเจาะลึกลงไป งานอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการจะถูกดำเนินงานโดยองค์กรมากที่สุด ในขณะที่งานที่เป็นงานประสานงานระหว่างประเทศจะถูกดำเนินโดยกลุ่ม NPO (non-profit organization) กิจกรรมด้านสนับสนุนงานในชุมชนจะดำเนินการโดยกลุ่มคนในท้องถิ่น ส่วนงานที่อาสาสมัครไร้สังกัดให้ความสนใจมากที่สุดคืองานภัยพิบัติ
- เหตุภัยพิบัติทำให้เกิดกระแสของงานอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น หนึ่งปีครึ่งหลังเหตุการณ์แผ่นดินไหวในฮันจิอาวาจิ ในปี 1995 จำนวนอาสาสมัครที่เข้ามามีส่วนร่วมนับเป็น 1.8 ล้านคนจากเดิมประมาณ 1.17 ล้านคน เรียกได้ว่า “ปีแห่งการเป็นอาสาสมัคร” เลยก็น่าได้ ต่อมา ในปี 2011 เราสำรวจพบว่า มีอาสาสมัครถึง 2.3 ล้านคนหลังเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในประเทศ และเรียกกว่าเป็น New Year of Corporate Volunteerism

นโยบายที่มีส่วนสนับสนุนงานด้านอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น

- ปี 1898 ประเทศญี่ปุ่นเริ่มออกนโยบายที่สนับสนุนงานด้านสาธารณะประโยชน์
- ปี 1998 ได้มีการร่างกฎหมายที่สนับสนุนกิจกรรมที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ เรียกได้ว่าทำให้องค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ (NPO: Non-Profit Organization) มีบทบาทเป็นที่ประจักษ์ในสังคมมากขึ้น
- ปี 2008 ได้มีการทบทวนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานที่สนับสนุนด้านสาธารณะประโยชน์ และได้มีการสำรวจจำนวนองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรที่จดทะเบียน ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 20,000 กว่าองค์กร

- ปี 2012 ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับ NPO และสำรวจพบว่าองค์กร NPO มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นมากกว่า 40,000 ทั่วองค์กร และยังมีการสนับสนุนงานด้านอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

ทุกๆกระทรวงของรัฐบาลญี่ปุ่นจะมีหน่วยส่งเสริมงานที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครและองค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่สนับสนุนงานด้านอาสาสมัคร (NNOVPV: National Network Organizations Promoting Volunteering) ซึ่งองค์กรนี้จะทำงานใกล้ชิดกับหน่วยสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (Japan National Council of Social Welfare) ที่จะคอยควบคุมกำกับศูนย์อาสาสมัครในระดับท้องถิ่นซึ่งมีมากกว่า 1,800 ศูนย์

นอกจากการร่วมมือระหว่างรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรแล้ว ภาคธุรกิจยังเข้ามามีบทบาทด้วยเช่นกันโดยได้จัดตั้ง Keidanren ที่ประกอบไปด้วยบริษัทใหญ่กว่า 1,300 บริษัท โดยมีข้อกำหนดว่าร้อยละ 1 ของกำไรที่ได้จากภาคธุรกิจจะต้องถูกส่งไปสนับสนุนงานขององค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรและงานด้านอาสาสมัครโดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติขึ้น จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นล่าสุด เราจะเห็นว่าการทำงานร่วมมืองานกันของทั้งสามภาคส่วนนี้มีประสิทธิภาพมากคือสามารถรวมตัวกันในวันรุ่งขึ้นหลังจากเกิดเหตุการณ์

องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่สนับสนุนงานด้านอาสาสมัคร (NPO) ก็พบอุปสรรคด้วยเช่นกัน

- ในด้านของอาสาสมัคร จำนวนอาสาสมัครที่ไม่เพียงพอหรืออัตราการเกิดในประเทศที่ลดลง
- ในด้านองค์กร องค์กรหาอาสาสมัครหน้าใหม่ๆยากขึ้น บวกกับเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยเกี่ยวกับการทำรายงานส่งรัฐบาล
- ในด้านเจ้าหน้าที่ขององค์กรอาสาสมัคร องค์กรเริ่มขาดแคลนเจ้าหน้าที่ด้านนี้ บวกกับงานที่หนักหน่วงอย่างต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการโปรโมตองค์กรของตัวเองให้เป็นที่รู้จัก
- งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานขององค์กรอาสาสมัคร

รายงานสถานการณ์งานอาสาและนโยบายที่ส่งเสริมงานด้านอาสาสมัครในประเทศสหราชอาณาจักร
โดย Miss Katie Turner : Global Research and Advocacy Advisor, Voluntary Service Oversea (VSO), UK

รายงานสถานการณ์งานอาสาและนโยบายที่ส่งเสริมงานด้านอาสาสมัครในประเทศสหราชอาณาจักร

- งานอาสาสมัครเริ่มเป็นที่รู้จักตั้งแต่ปี 1700 ซึ่งเป็นช่วงที่องค์กรอาสาสมัครเริ่มถูกจัดตั้งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามงานอาสาสมัครยังถูกมองเป็นกิจกรรมในเชิงแพชชั่น และเป็นงานสำหรับผู้มีอันจะกินเท่านั้น และเริ่มมีการโต้เถียงกันว่าควรให้บริการขั้นพื้นฐานควรจะเป็นหน้าที่ของรัฐหรือหน้าที่ของเอกชน
- หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 รัฐบาลเริ่มมีการจัดการสวัสดิการที่ซับซ้อนมากขึ้นให้กับประชากร แสดงความรับผิดชอบต่อมากขึ้นในด้านความเป็นอยู่ของคนในประเทศทั้งในภาคเศรษฐกิจและสังคม แต่บทบาทอาสาสมัครก็ถูกมองเป็นส่วนของการให้บริการที่อยู่นอกเหนืออำนาจการจัดการของรัฐบาล
- ในปี 1960 คนเริ่มเข้าใจมากเกี่ยวกับสวัสดิการจากรัฐบาลว่าครอบคลุมตรงส่วนไหนบ้าง ทำให้มีการจัดตั้งองค์กรอาสาสมัครมากขึ้นเพื่อปิดช่องว่างตรงส่วนที่รัฐไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง นอกจากนี้ประชาชนเริ่มมองงานอาสาสมัครจากที่เป็นงานเพื่อการกุศล หรืองานเพื่อสังคมเป็นงานเพื่อชุมชน เป็นวิธีการขับเคลื่อนชุมชน และเริ่มรู้สึกอยากเป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงชุมชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น
- ในปี 1973 เริ่มมีความตึงเครียดเกิดขึ้นในส่วนการให้บริการด้านสาธารณสุขและด้านสังคม จึงมีการจัดตั้งองค์กรอาสาสมัครของชาติเพื่อเข้าไปจัดการดูแล นอกจากนี้ รัฐบาลยังมองงานอาสาสมัครเหมือนแรงงานทางเลือกหรือแรงงานราคาถูกทั้งที่ไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น
- ทุกวันนี้ งานอาสาสมัครยังถูกใช้เป็นตัวเครื่องมือทางการเมือง งานอาสาสมัครถูกมองว่าควรเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อชุมชนตัวเองมากขึ้น แน่ใจว่าไม่ใช่เป็นการทำงานแทนภาครัฐ แต่ต้องเป็นตัวกลางในการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่า
- หลายครั้งอาสาสมัครถูกดึงเข้ามาเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างชุมชน หรือเป็นคนที่ทำหน้าที่แทนพนักงานที่ประท้วงหยุดงานในประเทศ แน่ใจว่าสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดข้อโต้แย้งขึ้นเกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัคร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ถึงแม้จะมีความเห็นต่างกันในด้านการเมือง งานอาสาสมัครก็ยังคงให้ความสำคัญในนโยบายต่างๆระดับประเทศ ยกตัวอย่างเช่นการเล็งเห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองโดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นอาสาสมัครตั้งแต่ระดับเยาวชน

โครงสร้างงานอาสาสมัครในปี 2015

- นโยบายด้านอาสาสมัครครอบคลุมทั้งในประเทศอังกฤษ ไอร์แลนด์ สกอตแลนด์ และเวลส์ ซึ่งแต่ละประเทศจะรับผิดชอบต่องานด้านอาสาสมัครเอง

- มีสภาที่จัดการองค์กรงานด้านอาสาสมัคร (National Council for Voluntary Organisations – NVCO) ที่คอยพัฒนานโยบายด้านอาสาสมัครทั้งสำหรับงานอาสาสมัครเองและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร
- ประเทศอังกฤษเองก็ได้สนับสนุนงานด้านอาสาสมัครในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2011 มีนโยบายส่งเสริมภาวะการเป็นผู้นำในชุมชนที่เน้นเยาวชนวัย 16-17 ปี ให้เด็กๆ เหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการทำงานอาสาสมัครในระยะเวลาสั้นๆ หรือให้เยาวชนคิดโครงการที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนตัวเอง มีอาสาสมัครถึง 30,000 คนที่เข้าร่วมโครงการนี้ในปี 2013
- นอกจากนโยบายสนับสนุนงานอาสาภายในประเทศ ยังสนับสนุนให้เยาวชนอายุระหว่าง 18-25 ปี ทำงานอาสาสมัครระหว่างประเทศเช่นกัน โดยเน้นด้านการพัฒนา มีการพาเข้าชุมชน และทำงานร่วมกันกับทั้งอาสาสมัครท้องถิ่นและสมาชิกชุมชนในประเทศปลายทาง

งานด้านอาสาสมัครในปี 2015

- มีอัตราการอาสาสมัครติดอันดับต้นๆ ของโลก
- มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากงานอาสาสมัครประเมินได้กว่าๆ ประมาณ 24 พันล้านปอนด์ หรือ 1200 ล้านล้านบาท
- ในปี 2013 มีอาสาสมัครมากกว่า 14 ล้านคน
- ประมาณ ร้อยละ 24 ถึงร้อยละ 33 ของคนแต่ละช่วงวัยรายงานว่ามีส่วนร่วมในงานอาสาสมัครอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อหนึ่งเดือน
- งานอาสาสมัครที่ถูกให้ความสนใจมากที่สุดคืองานที่เกี่ยวกับกีฬา งานอดิเรก เพื่อระดมทุน และงานทางด้านศาสนา ตามลำดับ (สถิติในปี 2008-2009)
- สุดท้ายนี้ แนนอนว่าเมื่อเทียบกับประเทศในแถบเอเชีย ประเทศอังกฤษเองอาจจะไม่ได้เผชิญกับภัยพิบัติที่ร้ายแรงมากนัก แต่เราก็ประสบปัญหาเกี่ยวเนื่องมาจากโลกร้อน หรือน้ำท่วม ซึ่งงานอาสาสมัครก็ได้มีบทบาทในการคลี่คลายปัญหาต่างๆ เหล่านี้เช่นกัน โดยอาสาสมัครได้มีการจัดที่พักพิงชั่วคราว หรือช่วยทำความสะอาดที่พักอาศัยหลังจากเหตุอุทกภัย
- การสื่อสารที่รวดเร็วอย่าง social media ก็มีช่วยทำให้การจัดการอาสาสมัครง่ายมากขึ้นด้วย เช่น การส่งข้อความเตือนเกี่ยวกับจุดที่น้ำท่วม และการเตือนให้ออกนอกเขตนั้นๆ นอกจากนี้ยังมีการตั้ง

เว็บไซต์ที่สนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับอาสาสมัครภัยพิบัติโดยเฉพาะ โดยองค์กรจะสามารถประเมินจำนวนอาสาสมัครได้ทันทีในพื้นที่ที่ต้องการความช่วยเหลือขณะนั้นๆ

- งานด้านอาสาสมัครในประเทศอังกฤษ ในประเทศไทยหรืออื่นๆ ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก เพราะคนมีจิตอาสาพร้อมจะเข้าช่วยเหลืออยู่แล้ว โดยเฉพาะในช่วงภัยพิบัติ แต่อย่างไรก็ตาม เราเชื่ออยู่เสมอว่ายังมีช่องว่างให้เราสามารถสร้างสรรคงานอาสาในรูปแบบใหม่ๆ และสามารถบริหารจัดการงานอาสาสมัครให้ดีขึ้นได้